GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **N^ro. 44.** 19. Kwietnia 1826.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéy.

Sekretarz Skarbu Ziednoczonych Stanów zdaiąc sprawę Kongressowi, wniósł, aby termin do wywozu wprowadzonych towarów z powróceniem cła z iednego na dwa lata przedłużyć, co uważa być korzyścią dla handlu bez uszczerbku w dochodach Państwa.

Ameryka Hiszpańska.

Pismo wychodzące w Buenos-Ayres: »Goniec z śrebrnéy rzeki« zawiera artykuł pod napisem: Rewolucyia w Tukumany: »Donosząc ostatnią razą o rewolucyi w Tukumanie wybuchłéy, nie chcieliśmy podawać szczegółów, albowiem powinna była być wzgardzoną i zakopaną w ciemnościach, gdzie swóy wzięła początek. I dzisiay przestaiemy na udzieleniu następuiącego okólnika wydanego przez Władzę wykonawczą do wszystkich prowincyy Rzeczpospolitéy:

Buenos-Ayres d. 20. Grudnia 1825.

»Rząd, maiący sobie poruczoną władzę wykonawczą, z zadziwieniem i niechęcią powziął wiadomość o zaszłem w prowincyi Tukumanie zdarzeniu, które skończyło się złożeniem z urzędu tamecznego Gubernatora Don Xavier Lopez, a wyniesieniem na ten stopień Don Gregorio Arraoz de la Madrid, który podczas, gdy dostawiał na rozkaz Rządu prowincyyne kontyngensa woysku nad rzéką Urugay, wszczął rewolucyią.«

»Ten niespodziany przypadek tém bardziéy iest powodem do niespokoyności, że w teraźnieyszych krytycznych okolicznościach, nas otaczaiących, wyda nieodzownie nieprzyiaźny sposób myślenia przeciwko spokoyności i pomyślności Rzeczpospolitey.«

»Rząd narodowy wzywaiąc Gubernatora prowincyi, iest tego przekonania, że ten wchodząc w potrzebę utrzymania spokoyności i organizacyi Państwa, starać się będzie zachować Władzom sławę i użyie środków ku oddaleniu takiego nieładu, iakiby Rząd iakoteż lud wprawił w niebezpieczne położenie.«

»Kongres, zawiadomiony o tym wypadku i powodowany takiemi widokami uchwalił na posiedzeniu swoiem z d. 13. co następuie:«

»1) Że postępowanie Pułkownika la Madryd iest naganne i anarchiczne.«

»2) Że szanowna Junta Reprezentantów prowincyi Tukumany wśród stosunków i w tym nieładzie, w iakim zmuszona miewać obrady, nie może wolnie naradzać się.«

»Wspomniona Junta Reprezentantów upoważniła niedawno wykonawczą Władzę narodową, iąć się wszelkich środków do przywrócenia spokoyności w pomienionéy Prowincyi i oddalić owe złe skutki, iakieby zaszłe zdarzenie mieć mogło dla sławy i bezpieczeństwa Narodu.«

»Rząd odiął Pułkownikowi la Madryd poruczoną władzę i rozkazał mu stawić się i zdać sprawę ze swoiego postępowania.«

»Rząd wzywa Juntę prowincyyną Tukumany, aby ułożyła formę procedury, która przeciwko temuż będzie przedsięwzięta.«

»Podpisany przyłączaiąc tę uchwałę Gubernatorowi prowincyi ...... pokłada zaufanie, że ón wszelkich w iego mocy będących środków do wykonania téyże i utrzymania zaprowadzonych Władz iakoteż ku osiągnieniu zamiaru Rządu Narodowego istotnie potrzebnych użyie.«

»Podpisany pozdrawia Gubernatora prowincyi .....«

»Manuel Jose Garcia.«

Z Buenos-Ayres piszą pod d. 23. Grudnia: »Nieprzyiaciel (woysko Brazyliyskie) stoiący na granicy uzbraia się i myśli wniyść na równiny. Zamiarem iego iest, który go dość zdradza, zabrać wszystko bydło i konie, i zapędzić ie do Rio Grande, nazbliższey prowincyi Brazyliyskiey. Jeneralny Kapitan Bandy Oryientalnéy (którą teraz zachęca do powstania, a która, iak wiadomo, oddała się połączonym Prowincyiom nad rzéką la Plata i postanowiła z tym kraiem połączyć się) Lavalleja, wydał pod d. 19. Grudnia odezwę do mieszkańców Bandy. W téyże wzywa ón swoich ziomków do powstania przeciwko Brazylii, i przypomina im odniesione nad Brazyliyczykami zwycięztwa.«

Brazyliia.

Oto iest ogłoszenie blokady przeciwko Rzeczpospolitey nad rzéką la Plata:

)(

Manifest Dowódcy Cesarskiéy eskadry:

»Wyraźne życzenie utrzymywać naylepsze porozumienie pomiędzy Mocarstwami i konieczna potrzeba, aby nieprzyiacielowi nie dopuścić, by ze strony wschodniéy rzeki la Plata miał pomoc, iakoteż, by oddalić kroki nieprzyiacielskie, które Rząd Buenos-Ayreski bez wypowiedzenia woyny rozpoczął przeciwko temu Państwu, znaglaią Dowódcę eskadry Cesarza Brazylii zawyrokować, co następuie:«

1) Wszystkie porty i brzegi Rzeczpospolitéy Buenos-Ayreskiéy, iakoteż porty i brzegi woyskami Rzeczpospolitéy na stronie wschodniéy osadzone, od dnia dzisieyszego uznane są za będące w nayściśleyszéy blokadzie.«

»2) Wszystkie okręty Mocarstw neutralnych, stoiące na teraz w portach Rzeczpospolitéy na kotwicy mogą w ciągu dni 14 od dnia ninieyszego ogłoszenia odpłynąć; po upływie tego czasu będą tylko z balastem przepuszczane, ieżli nie będą wiozły osób podeyrzanych, dla czego ulegać muszą przeyrzeniu Dowódcy eskadry Cesarskiéy.«

»Rodrigo Jose Fererra Lobo.«

»Na korwecie *Liberale*, dnia 21go Grudnia 1825.«

Hiszpaniia.

Xiążę Castro Torrena przybył do Pampelony i obiął godność Wice-Króla Nawarry.

Gwiazda donosi z Bilbao z d. 18. Marca: »Jeneralna Kommissyia upoważniona do Policyi w prowincyi Biskayskiéy wydała pod d. 17. Marca w obszernem rozporządzeniu naymocnieysze środki przeciwko iakiemubądź lądowaniu rewolucyionistów na tamecznych brzegach. Mianowicie wszyscy urzędnicy policyyni, Alkadowie i wszyscy urzędnicy municypalni czuwać maią nad tem, aby kompaniie zbroynych ludzi zawsze w porządku były utrzymywane. Etat tych kompanii ma być Kommissyi podany; starać się powinni, aby ciągle broń ich w dobrym była stanie, i onym potrzebnéy broni i ładunków dostarczyć; ćwiczyć się powinny w Święta a niekiedy należy z niemi czynić obroty. Daléy wzdłuż brzegów i w portach maią stać straże dla zapobieżenia wszelkiemu niespodziewanemu napadowi; mianowicie mieszkańcy Buracaldo, Abando, Deasto, Begonda i t. d. powinni być nieustannie pod bronią.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Przez statek parowy: Sir Edward Banks, który w d. 3. b. m. z południa w 52 godzinach z Londynu do Hamburga zawinął, odebrano z tamtąd listy z d. 1. m. PP. Kanning i Planta wyiechali byli w d. 28. z. m. na iakiś czas; pierwszy do Bath, atoli powracaiąc w d. 30. wyiechał na przeciw tegoż prywatny iego Sekretarz z ważnemi doniesieniami, poczem P. Kanning udał się do Windsoru, rozmawiał z Królem dwie godzin i w d. 31. z południa przybył do Londynu. P. Meates przywiózł wiadomość, że Xiążę Wellington miał w d. 25. lub 26. Marca Petersburg opuścić. — W Piątek wieczorem wysłano gońca z depeszami do Korfu.

Między różnemi wydatkami Państwa, na które Parlament w tych dniach zezwolił, umieszczono także 9000 fun. szt. za trzy obrazy Poussina, P. Carracci i Titiana, które są oddane do galeryi narodowéy.

W pismie zwanem: *Conventry Herald**) czytamy list P. Hume, donoszący o umowie zawartéy między P. Huskissonem i P. Grant względem wprowadzenia towarów iedwabnych po d. 5. Lipca b. r. Ztąd zamiarem iest ieszcze ograniczyć na kilka lat w samym Londynie wprowadzanie towarów iedwabnych, dopóki urzędnicy cłowi nie nauczą się dokładnie sądzić o własności tych towarów. Podróżni do innych portów przybywaiący, i małą tylko ilość z sobą wiozący, nie maią ulegać temu przepisowi i w téy mierze wydany będzie inny regulamin. Na materyie maiące być wprowadzane będzie wydana pewna miara długości, n. p. wstążki wpuszczane będą tylko sztukami 30 Yardów, lub pół sztukami 18 Yardów obeymuiącemi. Towary iedwabne większéy szerokości wpuszczane będą w sztukach o 60 Yardów. Towary iedwabne będą wprowadzane w balach pewnéy wagi, nie mniéy iak 100 fun. wynoszący. Aby ułatwić podniesienie opłaty podług wagi, ułożoną zostanie osobna tabella.

Oficer Angielski pisze z okrętu stoiącego w zatoce Ranguhn (iak *Globe* zapewnia), że pokóy z Birmanami za pewny uważać można i takowy niebawem będzie zatwierdzony.

Papiery publiczne ciągle idą w górę na giełdzie. Ustalone rozpoczęto w d. 31. Marca 79 1/8, 1/4, a o godzinie 2 stały 80 5/8, 3/4.

Francyia.

Izba Parów słuchała w d. 30. Marca Wice-Hrabiego Laine — mówiącego o proiekcie do ustawy dotyczącey się prawa pierworodzeństwa i substytucyy; Baron Barante mówił przeciwko temu, a Baron Montalembert za proiektem.

Na posiedzeniu w d. 31. toczyły się w Izbie dalsze obrady nad nową ustawą spadkową, i na tem w czwartem posiedzeniu ieszcze się nieskończyły. Mowcami na temże posiedzeniu byli: Hrabia Ta-

---

*) W Conventry iest mnóstwo znacznych fabryk iedwabnych.

cher, który mowił o proiekcie, Hrabia Simeon przeciwko a Minister Spraw Wewnętrznych za proiektem.

W Izbie Deputowanych zdał sprawę w d. 31. Marca P. Royer, z przełożenia P. Duhamel, dotyczącego się regulaminu Izby: »iż wyiąwszy ogólnego rozbioru proiektów do ustawy i wniosku Członków Izbie czynionych, nie maią być czytane mowy dotyczące się rozdziałów i artykułów proiektu i samego wniosku, lecz mogą być tylko uwagi robione.« Imieniem Kommissyi, którey był organem oświadczył, że przełożenie to iako przeciwne wolności Izb iest niepożyteczne i zawczesne.

Przyięcie tego przełożenia wskazałoby większość Izby na milczenie; nie można mowić na rozkaz bez przygotowania; mowca bez przygotowania mowiący traci, to związek swoich słow, to swoich uwag. P. Duhamel mniema, iż takim sposobem mówionoby krócey, iak, gdy mowy są pisane; atoli doświadczenie uczy przeciwnie; pisząc wyrażamy się zwięzley i krócey iak mówiąc; świadczą o tem 7 do 8 godzin trwaiące posiedzenia Izby Niższey Angielskiey. Na iednem z tych posiedzeń, w d. 17. Marca, zabierał P. Hume głos 28 razy a w owem 6 Marca 44 razy, aby się dokładnie wyraził; pamiętamy ieszcze owego Ministra Angielskiego, co widząc w Izbie Niższey Mowcę którego znał z rozwlekłości w mowie, głos zabieraiącego, poiechał do swoiego domu wieyskiego 6 mil Angielskich od Londynu oddalonego, i gdy powrócił Mówca ieszcze nie skończył swey rzeczy. (Śmiech). Zdanie sprawy z taryfy myta ma być wzięte pod rozwagę. — Poczem przyięła Izba proiekt do ustawy, dotyczący się zamiany gruntów między prywatnymi Avignonu, gminą tegoż miasta i dobrami narodowemi 217 głosami przeciwko 10, słuchała zdania z niektórych mniey znacznych prośb i odroczyła posiedzenie na Poniedziałek d. 3. Kwietnia.

Izba Parów obradowała na posiedzeniu swoiem z d. 1. Kwietnia względem ustawy o spadku. Na tem samem posiedzeniu mówili o ustawie Margrabia Coislin i Hrabia Kergerlay, przeciwko ustawie Hrabia Cornudet, a za ustawą Margrabia Rougé i Hrabia Chabrol Minister Morski. Dalsze narady odłożono do następuiącego posiedzenia.

W d. 31. Marca rozkazał Minister Woyny rozdać w Izbie Parów wykaz odmian, zaszłych w ciągu roku 1825 w wydatkach na połowę żołdu i płacę pensionowanych (Traitements de réforme) niemniey swoie rachunki, stosownie do ustawy z d. 10. Marca 1818 o naborze do woyska w roku 1826 Królowi przełożone. Między Jenerałami, którym w roku 1825 dano zwyczayną pensyię umieszczani są Jenerałowie Bertrand i d'Erlon.

P. Chabrol, syn Ministra morskiego popłynął do Rio-de-Janeiro. Wiezie ón ratyfikacyią traktatu handlowego niedawno między Francyią a Brazyliią zawartego.

Sardynia.

Królestwo Ichmość Sardyńscy wyiechali w d. 29. Marca do Genui, gdzie dnia następuiącego w pożądaniem stanęli zdrowiu.

W d. 30. Marca umarł w Turynie po krótkie chorobie Hrabia D. Guiseppe Amedeo Corte di Bonvicino, pierwszy Prezydent, Minister Stanu i pierwszy Sekretarz Stanu finansów.

Niemcy.

W d. 7. Kwietnia o godzinie w pół do 9 wieczorem powróciła do Monachium z Wiednia Królowa Jeymość Karolina, z Królewnemi Maryią i Ludwiką.

Rozporządzenie Króla Bawarskiego z d. 26. Marca obeymuie naynowsze urządzenie Ministeryium Stanu woyska, które na przyszłość zwać się będzie Ministerstwem Woyny; do tego dołączony iest etat osób takowe składaiących. Dotychczasowe trzy Wydziały, służby, administracyi i sprawiedliwości są zniesione. Przełożeni tychże wstępuią w liczbę Referentów.

Król Hannowerskie gabinetowe Ministeryium ogłosiło pod d. 17. Marca, iż od czasu woyny między Brazyliią i połączonemi Prowincyiami nad rzeką la Plata, port Buenos-Ayreski uznany został przez Cesarza Brazylyi za będący w stanie oblężenia. Poddanym, żeglarzom zalecono szanować blokadę, i zwrócono onych uwagą na środki ostrożności, potrzebne, z powodu, że przez woynę w Ameryce południowey mnóstwo korsarzy znayduie się na tamecznych morzach.

Prussy.

Margrabia Leopold Badeński powracaiąc z Petersburga przybył do Berlina w d. 25. Marca a d. 2. Kwietnia w dalszą udał się drogę. Podczas swoiego w Berlinie pobytu otrzymał od Króla order orła czarnego.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 10. Kwietnia. —

Obchód żałobny po wiekopomney pamięci Alexandrze I., Wskrzesicielu oyczyzny naszey, odbytym został w przeszły Piątek, podług przepisów programmatu, z wspaniałością, nie widzianą dotąd w Warszawie, przy obrzędach tego rodzaiu. Wszystkie ulice, przez które orszak przechodził obsadzone były woyskiem; okna i balko-

ny domów, osłonione kirem i ponsem, zapełnione damami w grubey żałobie; trotoary ulic, dachy i wystawy domów pokryte ludem. Wszędzie, gdzie się tylko oko zwróciło, posępny widok przypominał stratę którąśmy ponieśli i pomnażał, w tey uroczystey chwili ostatniego hołdu, dotkliwą żałość i bolesne uczucia wdzięcznych Dobroczyńcy swemu Polaków. O godzinie 9tey ruszył orszak żałobny z zamku, podzielony stosownie do programmatu na 10 oddziałów. Każdy prowadzony był przez pomocników Mistrza obrzędów, wybranych z pomiędzy urzędników biur rządowych. Do rozdawania iałmużny Królewskiey po kościołach, przeznaczeni byli z Szambelanów JJWW. Tymowski i Hr. Dzierzbicki, których poprzedzali 4 zastępcy dworzan, wybrani z pomiędzy urzędników biura Rady Stanu. Skrzynia iałmużnicza spoczywała na noszach aksamitem czarnym obitych. Ordery wiekopomnéy pamięci zmarłego Cesarza niesione były przez Jenerałów i sztabowych Oficerów Polskich. JW. Senator Kasztelan Małachowski niosł mundur Cesarza Alexandra darowany Senatowi, a JW. Jenerał Dywizyi Rożnicki niósł takiż mundur darowany woysku Polskiemu. Przed marami Królewskiemi niesione były insygnia przez następuiące osoby: Miecz, przez JW. Senatora Kasztelana Nakwaskiego, w assystencyi Referendarzy, Stanu nadzwyczaynych Wołowskiego i Dunina. Kula ziemska, przez JW. Sen. Kasztelana Gliszczyńskiego, w assystencyi Referendarzy Stanu nadzwyczaynych Domżalskiego i Borakowskiego. Berło, przez JW. Senatora Woiewode Czarneckiego, w assystencyi Referendarzy Stanu nadzwyczaynych Chłędowskiego i Deszerta. Korona, przez JW. Senatora Woiewodę Stan. Grabowskiego Ministra Wyznań Rel. i Ośw. Publ. w assystencyi Referendarzy Stanu nadzwyczaynych Haukego i Andrzeia Hr. Zamoyskiego. Na marach Królewskich, okrytych całunem z czarnego aksamitu z śrebrnemi frandzlami, ozdobionym herbami Królestwa, spoczywała trumna ponsowa aksamitna, na którey stało popiersie w Bogu spoczywaiącego Monarchy; trumnę i popiersie płaszcz Królewski okrywał. Nad marami unosił się bogaty aksamitny baldachim, złotemi frandzlami i galonami obszyty, który po rogach strusie pióra zdobiły. Mieli zaszczyt niesienia mar Królewskich: Z członków Senatu: JO. Xiąże Woiewoda Max. Jabłonowski, tudzież JW. Senator Kasztelan Bronikowski. Z grona woyskowych: JJWW. Jenerałowie Dywizyi Izydor Hr. Krasiński i Stanisław Hr. Potocki. Z Izby poselskiey: JW. Tokarski Poseł powiatu Pyzdrskiego i JW. Szepietowski Poseł Tykocinski. Z Rady Stanu: JJWW. Radcy Stanu Wyczechowski i Zieliński. Dwór cały otaczał mary Królewskie. Obok nich iechał konno J. C. M Cesarzewicz Wielki Xiąże Konstanty, Naczelny Wódz woyska polskiego, i następnie znaydował się w kościele na całym obrzędzie. U drzwi kościoła katedralnego przyiął mary Królewskie Prymas Kroleśtwa JW. JX. Skarszewski Arcybiskup Warszawski, na czele Biskupów, Suffraganów, Infułatów i wyższego Duchowienstwa, które na ten obchód żałobny i z innych przybyło Dyecezyi. Przy wprowadzeniu mar, Miserere Pergolesego, przez 250 artystów exekwowane, rozlegało się w kościele. Okazałość widoku tey świątyni pańskiey nad wszelkie była opisanie: światło dzienne zastąpiły tysiące świec iarzących; ściany, słupy, boczne ołtarze, wszystko zasłonił kir żałobny, od którego gdzieniegdzie tylko śrebrne pasy i frandzle odbiiały; wszystkie ozdoby architektoniczne zniknęły, i iedynie na 8 słupach herby województw, i cyfra w Bogu spoczywaiącego Monarchy, a na 4 środkowych, chorągwie przez posłów na krzyż zawieszone, przerywały posępną iednostayność. — Lecz w środku świątyni iaśniał z przepychem wzniesiony ośmioboczny katafalk, na którym złożona została trumna Królewska uwieńczona znakami naywyższey władzy; obok niey stanęli na straży Oficerowie różnych korpusow gwardyi. Nad katafalkiem wznosiła się na ośmiu kolumnach wspaniała i bogata kopuła w kształcie świątyni starożytney, na którą światło rzucały kandelabry paiąki i kagańce zielonym płomieniem goreiące. Mszą Ś. celebrował JW. X. Arcybiskup Skarszewski, w czasie którey, pod Dyrekcyią Pana Soliwy, wykonane było wspaniałe Requiem żałobne Kozłowskiego, skomponowane niegdyś na pogrzeb ś. p. Króla Stanisława Augusta. Wskazane programmatem słowa ś. p. Cesarza, któremi prosi poddanych, aby się za duszę Jego modlili, odczytał JW. Koźmian, Biskup Kaliski, udawszy się w tym celu przed katafalk, w assystencyi duchowienstwa.

Po ewangelii JW. X. Woronicz, Biskup Krakowski, miał kazanie.

Redakcyia Józefa B e n s y; Druk Piotra P i l l e r a.